

MUISTIO 6

Ohjausryhmä oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) suunnittelua varten

Aika: Keskiviikko 29.9.2021 klo 9.00–10.37

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat: Osallistujaluettelo liitteenä

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Rolf Nyholm avasi kokouksen.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin.

4. JTF valmistelun kansallinen tilanne, Pirjo Peräaho

Kansallinen valmistelu on käytännössä keskeytynyt. Keskustelua on muun muassa rahoituksen käyttötarkoituksesta: onko se alue- vai ilmastopoliittikan toteutusta varten.

Komission suunnasta JTF-rahoitus on myönteinen kädenojennus ja mediaseuranta Suomesta taas kertoo, että monen mielestä JTF-rahoitus on keho rahoitusväline.

Maakunnittaista rahoituksenjakopäätöstä odotettiin 28.9, mutta ratkaisua ei saatu. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätös voi kuitenkin tulla tämän viikon aikana. JTF-rahoitus on merkittävä rahoitusinstrumentti Keski-Suomelle.

Rahoitus käynnistyy vasta keväällä 2022, jolloin on käytettävissä kahden vuoden rahoitus. On valmistauduttava siihen, että liikkeelle päästään nopeasti ja täydellä volyyminä.

5. Keski-Suomen JTF-suunnitelman päivittäminen, Outi Pakarinen

Ohjausryhmä toimikautta on jatkettu kahdesti. Nyt toimikausi kestää 31.3.2022 saakka. Ohjausryhmän käytössä on Howspace -alusta, jossa on nyt mm. avattu keskustelua maa- ja metsätalousministeriön rahoitushausta, <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/avoimet-haut>.

Ohjausryhmän kokousaineistot löytyvät liiton nettisivulta

<https://keskisuomi.fi/elinvoima-ja-kehittaminen/strategia/oikeudenmukainen-siirtyma/>

Keski-Suomen JTF-suunnitelma on esitetty maakuntahallitukselle toukokuussa ja turveyrittäjille kesäkuussa. Pasi Rantahalvarin kanssa on käyty myös suunnitelmaa läpi ja saatu palautetta. Päivitetyn suunnitelman lähettäminen komissiolle siirtyy.

JTF-asetus on hyväksytty. JTF-rahaston tavoitteena on lieventää ilmastosiirtymän haitallisia vaikutuksia tukemalla alueita ja työntekijöitä, joihin siirtymä vaikuttaa eniten, ja edistää tasapainoista sosioekonomista siirtymää.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1056&from=FI>

Tämän hetken tietojen perusteella rahaston keskeinen sisältö (suuntaa antava) on seuraava:

- Pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen, toimintaa uudistavat ja tuottavuutta lisäävät investoinnit
- Elinkeinoelämälähtöinen innovaatiotoiminta ja TKI-yhteistyö, yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet
- Hiilineutraaliin talouteen liittyvä liiketoiminta- ja markkinaosaaminen
- Energiatehokkuuteen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen liittyvä innovaatiotoiminta
- Uusi tai uudistuva liiketoiminta, verkostoituminen sekä yritysten jatkuvuus omistajavaihdoksin
- Pk-yritysten kiertotalousliiketoimintakonseptit
- Energiakäytön edistäminen osaamista parantaen (mm. puunkorjuumenetelmät ja yritysten puunkorjuuketjut)
- Uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen
- Turvetta korvaavat uudet tuotteet
- Uusiutuvan energian ratkaisut (mm. biokaasu)
- Laajakaistainvestoinnit
- Polttoon perustumattoman teknologian lisäinvestoinnit (lähtökohtaisesti pilari 3)
- Polttoon perustuvan teknologian lisäinvestoinnit (lähtökohtaisesti pilari 3)

Alueelliseen siirtymäsuunnitelmaan lisätään viittaukset oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) pilareihin 2 ja 3. Pilari 2 on yksityisen ja pilari 3 julkisen sektorin investointeihin tarkoitettua laina- ja rahoitusjärjestelyjä.

6. Kevään puoliväliriihen turvetoimenpiteiden valmistelun tilanne, Petri Hirvonen (TEM)

Kuultiin TEM:n energiaosaston erityisasiantuntija Petri Hirvonen selostus.

Kolmannen lisätalousarvion yhteydessä on päätetty lisärahoituksesta turveyrittäjien tukemiseksi:

- tuet ja avustukset liiketoiminnan kehittämiseen ja uudelleentyöllistymiseen
- metsitystuen lisäys
- turvekoneiden käytöstäpoistamistuki

Turvekoneiden käytöstäpoistamisen tuen valmistelu aloitettiin keväällä pohtimalla sopivaa mallia. Valmistelu tehdään EU:n ns. de minimis-mallin mukaisesti, joka asettaa ylärajaksi 200 000 euroa/yrittäjä kolmen vuoden aikana.

Tällä hetkellä valmistellaan asetusluonnosta, jossa tukea saisi turvekoneiden romuttamisesta tai myynnistä toiseen tarkoitukseen. Asetusluonnoksen lausuntokierroksella on tarkoitus pyytää näkemyksiä eri tukimalleista.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Luopumiskorvauksesta TEM on käynyt keskusteluja STM:n ja MMM:n kanssa sopivan mallin löytämiseksi.

Ohjausryhmän keskustelussa kannettiin huolta mm. valmistelun pitkästä kestämisestä, yritysten konkurseista ennen päätöksiä ja lainsäädännön valmistumista. Turvealan yrittäjien uudet liiketoimintamahdollisuudet ovat usein erittäin kilpailluilla ja pääomavaltaisilla toimialoilla. Soiden ennallistamisen rahoituskeinot eivät tällä hetkellä ole selkeitä.

Peräaho kertoi, että JTF-rahoitusta voidaan Keski-Suomessa käytännössä käyttää esim. yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin, digikehittämiseen, TKI-hankkeisiin sekä työllistämisen, koulutuksen ja syrjäytymisen hankkeisiin. Epäselvää on esim. ennallistamisen ja jälkikäytön työnjako JTF:n ja maaseuturahoituksen kesken, laajakaistainvestoinnit, polttoon perustuvat energiainvestoinnit.

Pulmana on myös se, että yksityishenkilö ei voi olla tuensaaja.

7. Keski-Suomen turvealan tiedontuottamishankkeen esittely, Eero Suomäki

Kuultiin hankevetäjä Eero Suomäen selostus.

Kehittämissyhtiö Karstulanseutu Oy on käynnistänyt yhteistyössä Keski-Suomen liiton kanssa hankkeen, jolla on tarkoitus kerätä tietoa ja mahdollisia ratkaisuja turvealan toimijoiden nopeaan toimialamuutokseen.

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa informaatiota (kunnille, yrittäjille, TE toimistolle ja Keski-Suomen liitolle sekä muille sidosryhmille) sekä tuoda alueelle lisää asiantuntijuutta muutoksesta, joka tulee aiheutumaan turvetuotantoalaa kohdanneesta nopeasta alasajosta.

Hankkeessa selvitetään Keski-Suomen turvealan yritysten tilanne, käydään läpi eri turpeentuotantoalueet, loppuhoitoa silmällä pitäen. Hankkeessa selvitetään myös henkilöstömäärät ja suunnitellaan jatkotoimenpiteitä sille, mitä turveala ja sen kohtaama muutos todella tarvitsee tilanteesta selvitäkseen.

Toimialalla on noin 60 yrittäjää, joista 25 yritystä on kontaktoitu. Selvityksen perusteella näiden yritysten liikevaihdon muutos vuosina 2019–2020 on suurimmalla osalla merkittävästi laskeva ja vuonna 2021 putoaa huomattavasti. Tuotantokoneiden hinnan romahdus on merkittävä. Tulevaisuuden myyntiä ei voida arvioida, koska nopeatkin muutokset ovat mahdollisia. Osalla tuottajista on jo parin vuoden turvevarastot. Tilanne on hankala töiden/tulevaisuuden suhteen.

Hanke jatkuu helmikuun 2022 loppuun.

Ohjausryhmän keskusteluissa todettiin, että on tärkeää muistaa myös huomioida sosiaaliset ja ympäristölliset vaikutukset.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään, kun kansalliset linjaukset on saatu kuntoon. Kokouksen ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.37.

LIITTEET

Ohjausryhmän kokous 6-PowerPoint
Petri Hirvosen esitys
Eero Suomäen esitys

Muistion vakuudeksi

Helena Anttonen

OSALLISTUJAT 29.9.2021

	Jäsen		Varajäsen		Taho
pj.	Nyholm Rolf	(X)			Keski-Suomen maakuntahallitus
vpj.	Tirola Mikko	(X)			Keski-Suomen maakuntahallitus
	Peronius Päivi	( )	Salo Hannu	( )	Bioenergia ry
	Åkerlund Sari	(X)	Hiltunen Ari	( )	Keski-Suomen kauppakamari
	Siikki Matti	(X)		( )	Keski-Suomen Koneyrittäjät
	Kajuutti Seppo	( )	Jyräkoski Sanna-Mari	( )	Keski-Suomen Yrittäjät
	Peronius Päivi	( )		( )	Metsäteollisuus ry
	Suomäki Eero	(X)	Laahnen Maija	( )	MTK Keski-Suomi
	Siikki Matti	( )	Puikkonen Hanna	( )	SKAL Keski-Suomi
	Lappalainen Minna	(X)	Raiskinmäki Pasi	( )	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
	Mönkkönen Mikko	(X)	Pesonen Hanna-Leena	(X)	Jyväskylän yliopisto
	Torvinen Katriina	(X)		( )	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
	Lehto Jani	( )	Kolström Taneli	( )	Luonnonvarakeskus (Luke)
	Meissner Kristian	(X)	Koljonen Saija	( )	Suomen ympäristökeskus, SYKE
	Rusanen Timo	( )			Keski-Suomen kuntajohtajat
	Kanervio Pekka	(X)			Keski-Suomen kuntajohtajat
	Piesala Ari	(X)		( )	Kuntien elinkeinopalvelut / kehittämissyhtiöt
	Piippa Leila	(X)		( )	
	Kopra Heta	(X)	Paavola Juhani	(X)	Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry
	Laitinen Tuomo	(X)		( )	Keski-Suomen vesi ja ympäristö ry
	Peronius Päivi	( )	Rantonen Pasi	(X)	Vapo Oy
	Kantola Tuomo	(X)	Mikkola Tiina	( )	Alva-Yhtiöt Oy
	Vilkkilä Tuomo	(X)		( )	Saarijärven Kaukolämpö
	Ruoppila Ahti	(X)		( )	SAK
	Hokkanen Pasi	(X)		( )	STTK
	Melville Pirkko	( )	Hamarus Päivi	(X)	Keski-Suomen ELY-keskus
	Lehtinen Kari	( )	Hälikkä Sohvi	( )	Keski-Suomen ELY-keskus
	Hokkanen Pekka	(X)	Peräaho Pirjo	(X)	Keski-Suomen liitto
	Säynätmäki Tuula	(X)	Solmula Jouko	( )	Keski-Suomen TE-toimisto
	Finne Perttu	(X)	Suikki Anneli	(X)	Metsähallitus
	Reiman Helena	( )		( )	Suomen metsäkeskus
	Sillanpää Elina	(X)		( )	Keski-Suomen maakuntahallitus
	Selin Jaakko	( )		( )	Keski-Suomen maakuntahallitus
	Pakarinen Outi	(X)			Keski-Suomen liitto
	Laine Hilka	(X)			Keski-Suomen liitto
	Bayr Suvi	(X)			Keski-Suomen liitto
	Huotari Enni	(X)			Keski-Suomen liitto
	Koponen Hannu	( )			Keski-Suomen liitto
	Rautiainen Tero	(X)			Keski-Suomen liitto
	Hirvonen Petri	(X)	klo 9.23–9.46		Työ- ja elinkeinoministeriö
siht.	Anttonen Helena	(X)			Keski-Suomen liitto

X = paikalla